

WORLD PARROT TRUST

PsittaScene 31:3 Autumn/hösten 2019
Översättning Maria R. Borgh och Lars Persson

www.parrots.org
sweden@parrots.org

Tryckt på återvunnet papper

INNEHÅLL

- 4) Meddelande från den exekutiva direktören Jamie Gilardi
- 5) Att stoppa handeln med vilda papegojor - Ett decennium med WPTs FlyFree-program
- 10) Firande av 30 år - Höjdpunkter från tre decennier med räddande av papegojor
- 14) Chicas krokiga väg till överlevnad - Macaw Recovery Network, Costa Rica
- 18) Dvärgpapegojor i Afrikas Mopaneskogsland - Fältrapport
- 22) PsittaNytt - Papegojnyheter och uppdateringar, WPT-kontakter
- 23) Papegojor i det fria - Hjälmkakadua

PÅ OMSLAGEN

Vid tidigt 90-tal hade den vilda populationen av Mauritiusparakiten (*Psittacula eques*) rasat genom svår avskogning, introduktion av däggdjur och effekterna av sjukdomar och svåra stormar. Tack vare fantastiska insatser av åtskilliga organisationer och dussintals individuella bidragsgivare har intensiva insatser under tre decennier resulterat i att arten hämtat sig från endast 12 till ungefär 700 individer.

Se mer på sidan 10, **Firande av 30 år**.

Foto © Mark Carwardine / Nature Picture Library

MEDDELANDE FRÅN JAMIES SKRIVBORD

När nu World Parrot Trust blivit 30 år är det anmärkningsvärt hur mycket som sedan dess förändrats inom papegojvärlden. När WPT kom till stånd 1989 var t.ex. USA världens största importör av vilda papegojor, bevarandexperter hade ingen aning om var - eller ens om - blåstrupiga aror fortfarande fanns i det fria, och många av de stora framstegen i vår förståelse om hur fåglar i fångenskap ska hållas för att frodas hade ännu inte gjorts. Under de årtionden som gått har vi, liksom våra kollegor och partners runtom i världen, lärt oss mycket om de faror som våra älskade fåglar, både de vilda och de i våra hem, möter eller kan möta, och tacksamt nog har vi nu mycket mer förfinade och mångfaldiga verktyg som hjälp med att rädda alla papegojor.

När vi startades, ja faktiskt i den första upplagan av PsittaScene, lanserade Mike Reynolds WPT med ett förutseende fokus på att stoppa masshandeln med vilda papegojor. Under åren kom vi till insikt om hur människans kärlek till papegojor skapade en till synes omätlig efterfrågan på dessa fåglar, vilket förstörde så många populationer. Men vi lärde oss också att en begränsning av denna efterfrågan var möjlig genom att uppmuntra välmående västlänningar att stoppa importen av vilda fåglar. Och allra viktigast, att sådana ändringar av policy såsom USA:s ”Wild Bird Conservation Act” dramatiskt minskade infångandet av papegojor i världen. Dessa lärdomar ledde WPT, som då var 12 år, att driva en kampanj för att stoppa all import av vilda fåglar till Europa. Och vid en ålder av 18 år uppnådde vi just detta. EU upphörde med all import av vilda fåglar, vilket direkt ledde till 90 % minskning på den globala marknaden och det sparar livet på miljoner fåglar varje år.

Med utgångspunkt från dessa lärdomar och framgångar har vi fortsatt vårt arbete med att skydda papegojor från handel genom en rad olika åtgärder vilket inkluderar att skydda hotade arter via CITES-fördraget såsom för den gulnackade amasonen (2002), mindre gultofskakaduan (2004) och grå jakon (2017). Och nu i sitt andra årtionde fortsätter vårt egna FlyFree-program att uppmuntra införandet av lagar för bevarandet av vilda arter, att konfiskera vilda papegojor från illegal handel runtom i världen och där det är möjligt att ge omhändertagna fåglar en andra chans att överleva och återföras till det fria. Denna kombination av att reducera global efterfrågan, att upphöra med legal fångst och att konfiskera fåglar från illegal handel har visat sig vara ett kraftfullt och avskräckande verktyg mot pågående handelstryck och ge en försäkran om ett meningsfullt skydd av vilda papegojor överallt.

Och medan dessa initiativ har fokuserat på att stoppa handeln med vilda fåglar, har vår erfarenhet med att frisläppa tusentals konfiskerade fåglar hjälpt till att ge andra lärdomar också. Under gångna årtionden har vi arbetat för att förbättra och utöka de traditionella åtgärder som vi har till vårt förfogande såsom att skydda boplatser, restaurera habitat och på några ställen återintroducera fåglar som fötts upp i fångenskap. Sedan WPTs första projekt som fokuserade på den kritiskt hotade Mauritiusparakitens återväxt har vi hjälpt dussintals hotade papegojarter och lärt oss utifrån dessa erfarenheter och applicerar både gamla och nya verktyg varhelst de kan vara till hjälp. Från vår omfattande erfarenhet av att frisläppa så många konfiskerade papegojor som räddats från handel, vet vi nu bäst hur vi ska hantera detta konststycke, vilket ger en betydande kontribution till vår verktyglåda full av bevarandelösningar för hotade papegojor.

Viktigast är att inga av dessa framsteg, ingen av dessa framgångar och inget bemyndigande av WPT och våra partners runtom i världen för att rädda papegojor, skulle vara möjligt utan det pågående och generösa stödet från papegojälskare såsom du själv världen över. Vi är djupt tacksamma till er alla för det fantastiska stödet till den nyligen utförda kampanjen för bevarandet av aror i Bolivia. Vi är optimistiska att kommande 30 år kommer att innebära många framgångar för papegojors bevarande och välfärd, och vi ser fram emot att samarbeta med er för att göra alla möjliga framsteg möjliga.

James D. Gilardi, PhD
WPTs exekutiva direktör

ATT STOPPA HANDELN MED VILDA PAPEGOJOR

EN MANS VISION – ETT DECENNIUM MED WPTS FLYFREE-PROGRAM

av Charlotte Foxhall

Det är normalt lite tjatter mellan fåglarna men just nu är de tysta; de ser att dörren till frisläppningsvoljären är öppen. De tvekar och sedan vågar sig några tappra själar fram till och sedan bort genom den osynliga barriären för att uppleva de första berusande och ängsliga ögonblicken i frihet. Resten följer försiktigt därefter i små grupper och sprider sig i de omgivande träden.

Detta är det resultat vi hoppas på för räddade papegojor, men framtiden för de flesta som fångats i denna grymma värld av fångst och handel med vilda arter är tämligen osäker.

I fokus för World Parrot Trusts avsikter vid bildandet 1989 var skyddet av de mest kritiskt hotade arterna av jordens papegojor. Inte lång tid därefter blev WPT-grundaren Mike Reynold bekymrad över att vilda papegojor allvarligt påverkades av handel.

Vetenskap och årtionden av fältarbete har sedan dess bekräftat hans farhågor och dessutom att handeln med vildfångade papegojor är inhuman. Över hälften av de fåglar som fångats dör av skador, svält och sjukdomar och vilda populationer kan praktiskt taget utplånas.

Sedan 70-talet har fångsten av fåglar för handel påverkat över 17 miljoner fåglar. Tiotusentals fåglar fångas fortfarande varje år och några av de mest fångade arterna, såsom grå jakos, har drabbats av katastrofala populationskollapser, t.ex. över 90 % bara i Ghana.

Men detta har börjat ändras. 2007 efter det att WPT framgångsrikt hade gått i spetsen för en 7-årig satsning tillsammans med 230 organisationer, kungjorde EU ett permanent förbud för import av vildfångade fåglar. Detta förbud sparade livet på miljoner fåglar varje år men ännu mer behövde göras. 2009 lanserade WPT FlyFree-programmet, ett nu pågående program som arbetar mot fångst av vilda fåglar, något som fortfarande pågår i många länder.

FlyFree stöder direkt aktion för att rädda, rehabilitera och frisläppa vildfångade fåglar genom samarbete med organisationer inom berörda länder och regeringar. Allt fler fåglar som rehabiliterats kan framgångsrikt frisläppas tack vare välinformerade, samordnade och kunniga val om var fåglarna kan släppas, hur många fåglar det rör sig om, deras träning innan frisläppning och noggrann sjukdomskontroll för de utvalda kandidaterna.

HUR DET GÅR TILL

Genom att öka kapaciteten för att mottaga, rehabilitera och frisläppa konfiskerade fåglar, ökas även regeringars förmåga att få tag på fångstmän/jägare och konfiskera allt fler fåglar. FlyFree-programmet stödjer räddningsaktioner och myndigheter i att ta hand om konfiskerade fåglar genom att erbjuda medel till mat, frisläppningsvoljärer, till att bedriva undersökningar om sjukdomar, märkning av fåglar och ge bidrag till spårningsutrustning samt ge grundläggande veterinärhjälp och kunskaper i skötsel av fåglar. Möten med regionala och internationella organisationer som CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) för att driva för bättre fågelskydd är nödvändiga för att hjälpa papegojor som hotas av handel.

På en annan front arbetar WPT med att stänga de kanaler genom vilka illegal handel kan ske såsom genom flygbolag, skeppsfart och social media. Och slutligen främjar FlyFree-programmet utvecklingen och spridandet av utbildningsmaterial till lokalbefolkningar för att höja medvetandegraden och omsorgen om det ekologiska och kulturellt viktiga viltliv som de lever med.

HÖJDPUNKTER ATT LYFTA

Afrika

Afrikanska papegojor är de som det mest handlas med av alla arter. Som en konsekvens därav främjar WPT en mångfacetterad strategi över hela regionen. Studier som dokumenterar den påverkan och den omfattning som handeln utgör har nyligen gjorts fullständig eller pågår fortfarande i många länder (inkluderande Guinea-Bissau, Demokratiska republiken Kongo, Nigeria och Sierra Leone). Dessa inkluderar den första nationella statusbedömningen för timnehjakon, ett arbete som har identifierat nyckelpopulationer som nu

skyddas genom lokala organisationers och myndigheters engagemang och man hyr in lokala tidigare fångstmän för att skydda bon. Att kunna bestämma det aktuella kunskapsläget för en art ger möjligheten att förbättra existerande policy och 2016 mobiliserade WPT och partners för att genom CITES Appendix I se till att vilda grå jakos (innefattande både *Psittacus erithacus* och *Psittacus timneh*) fick skydd mot fångst.

Genom pågående undersökningar om illegal handel kan WPT övervaka situationen och har drivit CITES till vidare beslut för att stänga kryphål och öka skyddet för andra arter. Exempelvis lyftes en plötslig ökning av exporttillstånd för kongopapegojan (*Poicephalus guilielmi*) vid ett CITES-möte, och förbättringar i lagstiftningen har sedan dess gjorts i flera länder. Genom arbete med olika partners har WPT också kunnat övertyga flygbolag att öka skyddet för fåglar drabbade av illegal handel. WPT har nyligen påverkat Turkish Airlines att förbjuda transporten av grå jako, samt ökat medvetandegraden på platser där illegal handel sker.

Rehabiliterings- och frisläppningsvoljäer för papegojor som räddats från handel har byggts i Demokratiska republiken Kongo, Liberia, Senegal, Guinea och stöd har getts till Sierra Leone. Workshops om hur man bäst hanterat räddade papegojor har hållas i Angola och kommer snart hållas även till Kamerun. Banbrytande forskning fokuserad på spridningen av det fruktade virus som orsakar ”Psittacine Beak and Feather Disease” (Pbfd - näbb- och fjädersjukdom hos papegojor) genom legal och illegal handel slutfördes med partners i Senegal.

Indonesien

Under senare år har WPT varit partner med ”Natural Resources Conservation Agency Indonesia” (BKSDA) och lokala biodiversitetsgrupper för att involvera samhällen som ligger i papegojors områden i aktiviteter som att plantera träd och ge information om hur man kan studera fåglar, och ge gåvor som kikare och böcker så att de kan leda inkomstgivande besöksturer. Tjatterlorier (*Lorius garrulus*), purpurnackade lorier (*L. domicella*), svarthättade lorier (*L. lory*) och rödblåa lorier (*Eos histrio*), vittofskakaduor och moluckkakaduor (*Cacatua alba* och *C. moluccensis*) samt ädelpapegojor (*Eclectus roratus*) har regelbundet funnits inom handeln här, och WPT har skött utbildning i skötsel och rehabilitering samt har försäkrat sig om att de återbördas till rätt öar. WPT har också tillhandahållit medel till mat, medicin och nya faciliteter där fåglarna kan hållas, och har erbjudit incitament till tidigare fångstmän/jägare att skydda bon och patrullera i områden som är kända för illegal fångst.

Centralamerika

I Centralamerika har WPT arbetat nära med lokala partners som Echo på Bonaire, Belize Bird Rescue, Macaw Recovery Network och Ara Manzanillo i Costa Rica samt Macaw Mountain Nature Reserve and Bird Park i Honduras, för att hjälpa till att sköta de ökande antalen övergivna och konfiskerade fåglar med teknisk och ekonomisk hjälp för deras rehabilitering och senare frisläppning. Hotade vilda papegojpopulationer stärks också av uppfödning och senare frisläppning av fåglar i det fria. Macaw Mountains framgångsrika frisläppning av röda aror på två ställen, i Honduras och på Bay Islands utanför dess kust, är exempel på detta.

Sydamerika

En intensiv lokal handel förekommer här. Antalet konfiskerade fåglar kan uppgå till hundratals vid ett och samma tillfälle. För att minska denna syndaflood har WPT blivit partners med ett antal organisationer i dessa länder för att erbjuda teknisk hjälp, olika resurser och medel till att förbättra rehabiliteringskapaciteten och frisläppningen av dessa konfiskerade fåglar. Det blåpannade amazonprojektet som är en allians med ett lokalt räddningscentrum och en brasiliansk universitetsavdelning har rehabiliterat och frisläppt nära 300 blåpannade amazoner (*Amazona aestiva*) tillbaka i det fria och fler ska släppas under de närmaste månaderna.

WPT stödde Mundo Natural Rescue Center i Peru i skötseln av över hundra papegojor, alla inhemska, som

sänts till anläggningen. I Bolivia stödjer WPT Wild Parrot Conservation Center där under förra året 450 papegojor inklusive blåpannade amazoner, chiririparakiter (*Brotogeris chiriri*), blåvingade sparvpapegojor (*Forpus xanthopterygius*), olika parakitarter samt rödpannade aror (*Ara rubrogenys*) fördes till anläggningen för akut behandling. Några av dessa fåglar vårdas fortfarande, medan andra kunnat återföras till naturen.

FRAMTIDEN

FlyFree-programmet har visat sig vara ett effektivt sätt att bemöta de omedelbara och långsiktiga behoven för de fåglar som fångats i illegal internationell handel. Huvuddelen av den internationella handeln har stoppats tack vare EUs importstopp. Länder med papegojor erbjuder dessutom ett allt starkare stöd för papegojor med rehabilitering och frisläppning, och FlyFree-programmet uppmuntrar denna typ av nya och effektiva ansträngningar att få ett slut på all handel med vilda papegojor för gott.

Bildtexter:

Insmugglade ädelpapegojor i rör i Indonesien väntar på räddning. © BKSDA Ternate

WPT-veterinären Dr. Davide de Guz erbjuder utbildning och träning i skötsel av papegojor åt lokala tjänstemän i Angola. © Rowan Martin

Nya undersökningar rörande timnehjako ger färsk information om artens status i Sierra Leone. © Rowan Martin

Forskaren Ifeanyi Ezenwa och WPTs programdirektör för Afrika Dr. Rowan Martin diskuterar insamlingsmetoder i Nigeria. © WPT

Tjatterlori, Indonesien

Framgångsrika frisläppningar av röda aror fortsätter i Honduras. © Macaw Mountain

En grupp om 350 papegojor, packade i trälådor för frukt, har gripits av myndigheter i Peru. © Rosa Elena Zegarra

Konfiskerade Chiririparakiter som väntar på transport i Bolivia. © CREA Richard Carey

Citat:

FlyFree-programmet har vuxit sedan tillkomsten 2009 och stödjer ansträngningarna på frontlinjerna hos dussintals partnerorganisationer i länder runtom i världen såsom i Angola, Belize, Bolivia, Bonaire, Brasilien, Kamerun, Demokratisk republiken Kongo, Guatemala, Honduras, Indien, Indonesien, Kenya, Liberia, Mexiko, Nepal, Peru, Senegal, Sierra Leone och Sydafrika. Alla dessa är beslutna att få ett slut på handeln med vilda fåglar.

OM FÖRFATTAREN:

Charlotte Foxhall anslöt sig till WPT 2018 i en administrativ och anslagsskrivande roll. Hon har en examen i miljövetenskap och håller för närvarande på med att ta en Mastersexamen i bevarandekologi.

2009 - 2019: FIRANDE AV 30 ÅR

World Parrot Trust grundades 1989 med en mission: att rädda de mest hotade papegojorna i världen. Tre årtionden senare har vi givit hjälp till fler än 70 arter i 43 länder.

Detta arbete är möjligt genom samarbete med lokala, regionala och internationella partners och genom uppbackningen från tusentals supportrar över hela världen.

HÖJDPUNKTER

ATT SKYDDA OCH ÖKA VILDA PAPEGOJPOPULATIONER

WPTs första projekt 1990 var att med lokala och internationella partners skydda och öka antalet av de få återstående Mauritiusparakiterna (*Psittacula eques*) i den sista kvarvarande populationen på Mauritius. Genom intensiv skötsel har artens antal ökat från 12 kända individer till över 700.

Från mitten av 90-talet har WPT i samarbete med partners i Mexiko, Honduras och Costa Rica stött återskogningsprojekt, utbildningsprogram, uppfödning av fåglar för senare frisläppning, samt rehabilitering och frisläppning av större soldataror (*Ara ambiguus*) och röda aror (*Ara macao*).

ATT STOPPA HANDEL MED VILDA PAPEGOJOR

WPT och över 230 andra icke vinstdrivande organisationer hjälpte 2007 till med att uppnå ett permanent förbud mot import av fåglar till EU vilket sparade livet på miljoner fåglar varje år. Under ett tidsspänn på 5 år samarbetade WPT med internationella grupper och regeringar för att övertyga CITES om att föra upp den grå jakon och timnehjalon (*Psittacus erithacus* and *P. timneh*) till Appendix I år 2017 för att skydda återstående vilda populationer.

Intensivt arbete med att stoppa fångst av fåglar pågår också med partners i Afrika, Bolivia, Brasilien, Peru, Indonesien, Centralamerika och i den karibiska övärlden. Arbete utförs genom workshops med tull, polis och räddningsarbetare för hur man genomför akuta utryckningar och ger vård, samt finansiering till veterinärhjälp, sjukdomstester, resurser och mat, och byggen av mer faciliteter för konfiskerade fåglar. WPT stödjer också utbildning, ett utökande av medvetandegraden samt ekoturism.

STÖDJANDE UTBILDNING, MEDVETANDE OCH EKOTURISM

WPTs första framgångsrika projekt med utbildning och insikt om viltlivet med Paradise Park i Cornwall, UK, var att erbjuda interaktiva utbildningsbussar till skolor och andra platser på St. Lucia, Dominica och St. Vincent i karibiska övärlden samt Paraguay i Sydamerika.

I andra länder där människor och papegojor samexisterar har WPT erbjudit hjälp i att engagera samhällena med att skydda och att dra nytta av inhemska papegojor. Fångst av fåglar kvarstår som hot för dessa fåglar och WPTs framgångsrika arbete i Bolivia, Brasilien, Peru, Indonesien, Afrika, Honduras och på Bonaire visar hur hållbar ekoturism och förvaltarskap i stället för fångst gynnar länderna och papegojorna.

ATT SKYDDA OCH RESTAURERA VIKTIGA EKOSYSTEM

Tusentals inhemska träd har planterats i ett pågående återskogningsprojekt i Bolivia. Under tidigt 2017-tal hjälpte WPT lokala och internationella partners att etablera Gran Mojos, ett nytt knappt 6 100 kvadratkilometer stort skyddat område för aror och andra arter. Reservan håller 35 % av den kända blåstrupiga arapopulationen och uppskattningsvis 50 % av alla häckande par.

Bonaires torra skog har systematiskt degraderats under 250 år. WPT har med den lokala organisationen Echo restaurerat och skyddat områden på ön med inhemska växter och träd. Till dags dato har Echo skyddat över 33 ha med torr skog och planterat fler än 13 000 inhemska träd.

FORSKNING I SAMBAND MED BEVARANDEARBETE

Sedan 2002 har WPT lett det blåstrupiga araprogrammet (*Ara glaucogularis*) vilket har givit stor insikt om fåglarnas situation och återhämtning. Pågående studier omfattar häckningsframgångar och ungars överlevnad, molekylär (genetisk) analys där man jämför den vilda populationen med de fåglar som hålls i fångenskap, samt bedömningar av habitatförluster.

Under senare delen av 2000-talet har ett samarbetsprojekt mellan WPT och två universitet funnit att båda de centralamerikanska underarterna av mjölamazon var skilda från sina amerikanska kusiner. Två nya arter, nämligen nordlig och sydlig mjölamazon (*Amazona guatemalae* och *A. farinosa*), erkändes av IUCN 2014 och blev därmed uppgraderade till nära hotade på grund av jakt och fångst.

Under tidigt 2007 stödde WPT forskning för att studera gulnackade amazoners (*Amazona auropalliata*) utbredning och habitat användning i Costa Rica, och år 2015 undersökning och skydd av en population på en ö utanför Honduras. WPT har nyligen också stött undersökningar i Costa Rica och Nicaragua. De fann att det var en tydlig minskning i populationerna sedan 2005.

AKUTA RÄDDNINGSSINSATSER FÖR PAPEGOJOR

WPT-staben assisterade i projektet för puertoricoamazoner vid Rio Abajo efter orkanen Maria i slutet av 2017. Med medel som anslagits av hundratals WPT-supporters kunde gruppen skaffa inkubatorer för att sköta om fågelungar, man köpte kameror, inspelningsapparater och utrustning för klättring så att boplatser kunde undersökas.

En massiv insats gjordes, även den 2017, för att rädda över 170 aror och andra papegojor i Storbritannien tack var en individuell hängiven donator som finansierade bygget av Kiwa Centre. En grupp volontärer som bestod av zoologisk personal och veterinärer tog del i undersökningarna, sjukdomstestning, behandling samt transport av fåglar till den nya anläggningen. Efter månader av rehabilitering har några fåglar gått vidare till att bli ambassadörer eller ta del i uppfödningprogram.

På andra håll, som i Belize, Brasilien, Honduras, Bonaire och Bolivia, erbjuder WPT stöd till räddningsorganisationer för papegojor som inte kan återbördas till det fria. Dessa fåglar blir publika ambassadörer eller deltagare i uppfödningprogram.

FRAMTIDEN

WPT försöker få igång ökad träning och kunskap hos fler räddningspersonal, skogvaktare och officiella personer samt finansiera fler faciliteter för att rehabilitera papegojor som fångats i handel. Dessutom önskar WPT fortsätta sprida kunskap och öka medvetandegrad och stödja lokala initiativ inom ekoturism som gynnar både papegojorna och den lokala befolkningen. Ny forskning och bevarandearbete pågår vad rör rödpannad ara, timnehjako och fåglar som fångats inom handeln.

Detta arbete är möjligt genom ditt stöd. Tack för att du är med oss på denna resa.

CHICAS KROKIGA VÄG TILL ÖVERLEVAD

av Brittany Decker, chef för Macaw Recovery Network

ETT TEAM MED STABSMEDLEMMAR OCH VOLONTÄRER SAMLADES SNABBT EFTER EN NATT MED STARK VIND OCH KRAFTIGT REGN FÖR ATT RÄDDA TVÅ RÖDA ARAUNGAR (ARA MACAO) VARS BO SVÄMMATS ÖVER UNDER STÖRTFLODEN. TIDEN HADE BETYDELSE EFTERSOM VATTNET STEG SNABBT OCH FICK DE MÅNADSGAMLA UNGARNA ATT FÖRLORA KROPPSVÄRMEN. ATT FÅ TILLGÅNG TILL DET ÖMTÅLIGA BOET KRÄVDE STOR AKTSAMHET.

Costa Rica är ett tropiskt land och är därför inte främmande för häftiga regn. Med ganska rutinmässiga torra och våta perioder kan regnen ganska enkelt förutses för de som bott hela livet i dessa regioner. På Nicoya

Peninsula övervakar Macaw Recovery Network häckningsaktiviteten hos ungefär 50 röda aror som de frisläppte vid Punta Islita. Denna övervakning äger rum under den torra säsongen då föda är som mest tillgänglig och arorna har nog med energi för att häcka.

Under häckningssäsongen 2019 kunde fältarbetare lokalisera aktiva bon varav ett var i en död palm. Dessa träd är frestande att bygga bo i för arorna, eftersom de är lätta att urholka, gräva i och få det mysigt i. Det är dessutom svårt för rovdjur att ta sig in i dessa hålrum. De erbjuder emellertid väldigt begränsat skydd under häftiga regn då de kan absorbera stora mängder vatten vilket gör att träden blir mjuka och sköra. Det händer ofta att dessa träd kollapsar innan ungarna blir flygga.

När teamet upptäckte Scarface och Elviras bo, två vuxna röda aror som är ökända för att bygga bon i döda palmer, stod det klart att deras två ungar som kläckts i mitten av april var i fara. På grund av trädets skörhet använde teamet en lång stång med fastsatt kamera för att undersöka ungarnas tillstånd i stället för att försöka klättra uppför trädet.

Lätta skurar föll regelbundet under ungarnas första månad men boet förblev stabilt och torrt. Teamet visste dock att regnen snart skulle bli svårare så de funderade ut en plan för det värsta som kunde hända. I mitten av maj vaknade teamet upp till öronbedövande vind och regn. De tänkte på ungarna, vars fjädrar precis hade börjat växa ut veckan innan, och hur de tog skydd i sitt sköra bo.

Innan soluppgången gav de sig iväg och de fann att trädet stod upprätt men Scarface och Elvira höll ett onaturligt avstånd. Normalt skulle de flyga ner och skrika mot inkräktarna men deras beteende som teamet så väl känner var anmärkningsvärt annorlunda. Teamet använde kameran och upptäckte förskräckta att boet var delvis översvämmat och ungarna var märkbart slöa. Omedelbart förde en grupp från MRN, volontärer och vänner fram utrustning för att rädda ungarna och ge dem vård.

Trädet, som teamet tidigare medvetet hade undvikit att klättra i, behövde nu stå upprätt just så lång tid så att en teammedlem snabbt kunde klättra upp för att försöka hämta ungarna. Med stegar och rep strategiskt positionerade för att ge extra stöd så klättrade den lättaste och mest erfarna fågelhanteraren uppför trädet och lyfte ut ungarna ur det smutsiga vattnet.

Ungarna, som var märkbart kalla och svaga, värmdes med kroppsvärme och togs sedan till kliniken vid Captive Breeding Center för att undersökas och behandlas. Den yngre av de två hade fått mycket vatten i krävan, troligen från det översvämmade boet, men var ivrig i att få i sig mat. Båda ungarna fick varm mat via en spruta och placerades i kuvös där de kunde återhämta sig ytterligare.

Under tiden utvecklade ett annat team en plan för hur man skulle återbörda ungarna till sina föräldrar i det fria. Möjligheten att återbörda ungarna till det döda palmträdet var uteslutet och i stället inriktade sig teamet på att sätta upp en holk nära trädet. Detta skulle förhoppningsvis ge Scarface och Elvira en stor chans att återfinna sina ungar. Liknade försök har tidigare gjorts under föregående säsonger när döda palmer fallit, men utan framgång. Teamets förhoppning var dock att denna gång skulle det lyckas.

En tidig morgon efter att ungarna återhämtat sig tog teamet med dem till platsen och placerade dem i den torra, kraftiga och skyddade konstgjorda holken. Scarface och Elvira tittade nyfiket på men var lite försiktiga över den nya konstruktionen som plötsligt hade dykt upp några meter från deras hem.

Teamet avvaktade och iakttog på avstånd vad som skulle hända. Normalt stannar de som vaktar bon ungefär tre timmar, men när man försöker återförening ungar med föräldrar kan det bli flera dagar. Paret följde sina normala vanor vad gällde att söka föda och kom för varje rundtur allt närmare holken. De gjorde några flygningar nära för att kolla in den konstiga holken men de landade aldrig. Teamet började bli oroliga men

sedan kom ett genombrott. Scarface och Elvira började leka i toppen av den döda palmen och förflyttade sig långsamt efterhand ner till hålrummet där de tuggade på den ursprungliga bokanten, bara ungefär två meter från holken där deras ungar väntade.

Elvira böjde ofta ner sitt huvud mot holken och var uppenbarligen nyfiken på denna och de egendomligt familjära ljuden som kom inifrån den. De lämnade för att skaffa föda ytterligare en gång och återvände sedan för att fortsätta att noggrant undersöka den udda lådan. Teamet höll andan. Elvira uppvisade sedan akrobatik och klättrade nerför sidan innan hon försiktigt närmade sig den främre pinnen på holken. Långsamt tittade hon in i holken och, som i chock, snäppte hon till med vingarna då hon upptäckte sina två torra ungar som ivrigt väntade på hennes ankomst.

Trots den lyckliga återföreningen var fortsatt bevakning av holken nödvändig. Båda ungarna tycktes friska följande dag men olyckligtvis blev en av ungarna hastigt sjuk och överlevde inte. Den andra ungen fortsatte emellertid att utvecklas och blev flygg under tidig juli. Hon blev känd i samhället som "Chica".

Då man betraktar områdets historia där avskogning ägde rum i stor skala för att ge mark åt boskapsuppfödning så är det inte så egendomligt att arorna tvingas nöja sig med mindre bra boställen. Få stora träd finns kvar i denna sekundära skog och de träd som numera tillåts växa upp kommer att ta många år innan de blir stora nog för att de ska passa de röda arorna och deras ungar.

Under tiden försöker Macaw Recovery Network att komplettera deras möjligheter till att få boplatser genom att sätta upp holkar och växlande framgångar har nåtts under varje säsong. De hoppas kunna förbättra holkarnas funktion och placering varje säsong baserat på den information som de införskaffar efterhand och att därmed kunna få se fler araungar flygga varje år. Chica har vuxit och hon kommer förhoppningsvis att kunna häcka någonstans bland pålitliga hålrum. Till dess är intensiv övervakning och åtgärder som denna nödvändig för att försäkra artens överlevnad och dess framtida närvaro i detta land.

UPPDATERING: Sedan denna artikel skrevs har Chica synt av MRN-staben vid Punta Isla där hon sökt föda bredvid sina föräldrar Scarface and Elvira.

Bildtexter:

Scarface och Elvira, föräldraparet

Höger: Chica, överlevaren Foton © Brittany Decker

Vänster: Författaren, Bridget och Alice med Scarface och Elviras Chica i den nya holken © Macaw Recovery Network

MACAW RECOVERY NETWORK

MRN har haft en flygande start i år. Deras specialiserade team leds av Sam och Sarah Williams och innefattar nu fem personer i staben samt internationella volontärer, studenter, fältbiologer och lärlingar året runt. MRN intar en holistisk syn på bevarande där undersökningar på plats och bortanför balanseras med integration i samhällen och habitatbevarande.

Läs mer via www.macawrecoverynetwork.org.

FÄLTRAPPORT - DVÄRGPAPEGOJOR I AFRIKAS MOPANESKOGSLAND

Av Tiwonge Mzumara-Gawa, PhD

Hur hjärtskärande det än var så ledde mötet med döda malawidvärgpapegojor (*Agapornis lilianae*) vid ett förgiftat vattenhål i Liwonde Nationalpark år 2006 till en överraskande resa vad gäller försöken att förstå och bevara dessa fantastiska fåglar.

Nu, över 10 år senare, har vi en god förståelse av deras biologi, vad de äter, var de letar föda, när de häckar och vilka habitat de föredrar. Vi vet till exempel nu att de häckar nästan uteslutande i mopaneskogsland (*Colophospermum mopane*), och att de under häcknings säsongen mestadels livnar sig på gräsfrön.

Det finns en stor variation näringsrika gräs som växer i mopaneskogsland. Under torrsäsongen är deras diet mer varierad; de äter olika sorters frukt och även torra frön på marken. Våra studier har också visat att dvärgpapegojorna inte är den enda arten som använder bohålor i mopaneträden; vi har upptäckt att andra arter såsom bysparv, brunhuvad papegoja och blåkråkor också använder dem. Denna förståelse ger en chans att utforska hur många lämpliga områden som fortfarande finns tillgängliga och klargöra de kritiska åtgärder som nödvändiga för deras bevarande.

År 2015, i samarbete med World Parrot Trusts Afrikaprogram och med finansiellt stöd från Isdell Family Foundation och British Ecological Society, påbörjades områdesvida undersökningar. Med början i kärnområdet i Zambia upptäckte en månadslång undersökning att dvärgpapegojorna var mestadels begränsade till skyddade områden, i synnerhet Lower Zambezi National Park och North and South Luangwa National Parks och hade försvunnit från en stor del av Zambezidalsområdet.

Detaljerade undersökningar av skogslandsstrukturen visade att malawidvärgpapegojorna har mycket specifika habitatkrav och är starkt associerade med en typ av skogsland som kallas ”katedralsmopane”. Detta är skogar som har stora mopaneträd som är vitt utspridda. Bohålorna kan vara mellan 6 och 20 meter från marken.

Vi misstänker att områden som är lämpliga för häckning och övernattningsområden är de som har ett tillräckligt antal naturliga hålor i närhet till varandra. Dess sov- och häckningsområden är utspridda i klungor runt om skogsområdet. Vid varje klunga finns 4-8 bohålor; i torrsäsongen använder upp till 5 fåglar en och samma bohåla, medan varje håla i våt- (häcknings-) säsongen endast har två fåglar.

Detta arbete har lett till två nyligen publicerade artiklar som beskriver deras habitatbehov och den inverkan som störningar av människor och elefanter har på skogslandsstrukturen (läs mer på sidan 21).

Tyvärr är dessa stora träd också mål för virkes- och kolproduktionen. Genom hela våra resor i Zambia såg vi dessa stora mopaneträd huggas ner av både lagliga trädhuggare (med tillstånd), och illegala trädhuggare och kolbrännare. Metoderna som de illegala trädhuggarna använde var de mest bekymrande. Vi såg vid ett flertal tillfällen hur träden brändes vid roten, vilket inte lämnar någon som helst chans till ny tillväxt.

Efter det vi såg i Zambia insåg vi hur viktigt det var att göra en generell undersökning i de andra länderna där arten finns (Moçambique och Zimbabwe), för att bättre förstå hur mycket habitat som fortfarande finns tillgänglig för arten. 2018 påbörjades undersökningar i Moçambique, inriktade på områden där de har setts tidigare och där man tror det fortfarande finns lämpliga habitat.

Då vi hade en större förståelse för fåglarna och var säkra på vår modell, trodde vi inte att vi skulle behöva så mycket tid för att hitta fåglarna i Moçambique. Men, efter fyra dagars letande efter dvärgpapegojorna såg vi

ingenting. Återigen noterade vi stora områden av katedralmopaneskogsland som hade röjts, med buskar där nu istället.

Mycket av röjandet var med legala tillstånd, och när man lägger till illegal skörd på detta är resultaten mycket oroande. Till slut, på den femte dagen, såg vi våra första dvärgpapegojorna i Saladzaområdet i Moçambique i ett habitat som var mycket likt det där de finns i Malawi och Zambia. Dvärgpapegojorna sågs, intressant nog, ofta i den upptagna fiskebyn när de kom ner på marken för att äta. Detta område är också inom ett skyddat område, men fiskebyarna är inom parken. Denna dvärgpapegojpopulation är möjligtvis den enda som lever nära människor.

En andra iakttagelse var längs med Caborra Bossa-dammen där det har varit historiska iakttagelse, men området ägs av ett privat fiskeföretag och var svårt att utforska. Vi hoppas bygga partnerskap med våra motsvarigheter i Moçambique så att vi kan få tillgång till detta område och göra några detaljerade undersökningar.

En sondering gjordes till Zimbabwe där ett samarbete formades med en lokal organisation. Undersökningar i Zimbabwe kommer påbörjad i september 2019, vilket innebär att vi kommer ha täckt in malawidvärgpapegojornas hela historiska utbredningsområde. Vi vet redan att dvärgpapegojorna även i Zimbabwe är begränsade till skyddade områden (Mana Pools NP).

Data som samlats in till dags dato har matats in i utvecklingen av datormodeller som utvecklas i samarbete med University of Edinburgh Department of Geosciences. Dessa modeller använder satellitbilder av mark för att avgöra distributionen av lämpliga habitat både förr och i framtida scenarier. Preliminära resultat visar redan klart att i deras utbredningsområde är det största hotet mot malawidvärgpapegojorna habitatförlust orsakad av både legal och illegal röjning av mopaneskogsland. Mopaneträd är ett av få inhemska träd i regionen som bildar naturliga bohålor för djur som bor i hålor. Röjningen av stora/gamla mopaneträd hotar säkerligen andra arter som också bor i hålor.

Malawidvärgpapegojornas tillstånd är mycket mer kritiskt än tidigare erkänt och det är viktigt att regeringarna i de fyra länderna kommer samman och kommer överens om en plan för att bevara detta habitat. Detta år är starten av ett nytt långtidsprojekt för att undersöka hur förlusten av naturliga bohålor kan minskas genom användande av holkar. Initiativet finansieras av International Foundation for Science och World Parrot Trust och kommer vara den första i sitt slag för några dvärgpapegojarter. Klungor av holkar kommer installeras i Malawi (och senare möjligen i Zambia) för att hjälpa till att grunda nya häckningsområden. Detta kommer inte bara ge populationerna av malawidvärgpapegojor ett uppsving, utan även belysa bevarandeinsatser för andra hotade dvärgpapegojor i regionen, inklusive svartkindade dvärgpapegojor.

Även om malawidvärgpapegojpopulationer är hotade av den fortsatta röjningen av deras kritiska häckningsområden- och viloträd, så finns det lösningar som kan sättas i verket för att dämpa hotet. Fortsatt arbete med regeringar och lokala partnerorganisationer kommer se till artens beskydd och, förhoppningsvis, återhämtningen av deras vilda populationer.

OM FÖRFATTAREN

Tiwonge Ivy Mzumara-Gawa, PhD är en bevarandebiolog/ekolog som för tillfället arbetar som lektor i ekologi vid Malawi University of Science and Technology. Hon är även nationell ordförande för Wildlife and Environmental Society of Malawi, Malawis BirdLifepartner.

Tiwonge's passion för fåglar och bevarande väcktes under en fältarbetskurs för Tropical Biology Association i Kibale, Uganda.

Bildtexter:

Katedralmopaneskog, den habitat som malawidvärgpapegojorna föredrar © Hans Hillewaert, CC BY-SA 3.0

Ovan vänster: Författaren och en skogsvården går till en sovplats.

Nedan vänster: Lunch på fältet.

Ovan höger: Teamet möter habitat i Moçambique.

Nedan höger: Bevis på illegal skövling. Foton © Ovan vänster Dirk Van del Abeele, resten Hemant Tripsthi.

TACK TILL VÅRA SUPPORTERS

Detta projekt har involverat ett stort antal samarbetare som har varit väsentliga för dess framgång, inklusive Strunden Papageien Stiftung (SPS), Wildlife and Environmental Society of Malawi (WESM), Pamela ICT Neville Isdell och Isdell Family Foundation, Birdwatch Zambia, University of KwaZulu Natal, FitzPatrick Institute of African Ornithology vid University of Cape Town, Department of Geosciences vid University of Edinburgh, University of the Copperbelt, Museums of Malawi, Rufford Small Grants, BirdLife Zimbabwe, Mwambashi River Lodge, Munyamadzi Game Reserve, British Ecological Society, International Foundation for Science, Malawi University of Science and Technology.

MALAWIDVÄRGPAPEGOJA

(*Agapornis lilianae*)

Global population: okänd

IUCN Red List: Nära hotad

CITES: Appendix II

LÄS VIDARE:

Tiwonge I Mzumara, Mike R Perrin, Colleen T Downs. (2018) **Feeding ecology of Lilian's Lovebird *Agapornis lilianae* in Liwonde National Park, Malawi.**

Ostrich 89:3, sidorna 233-239.

Tiwonge I Mzumara, Michael R Perrin, Colleen T Downs. (2016) **Comparative performance of four survey methods for assessing Lilian's Lovebird abundance in Liwonde National Park, Malawi.**

Ostrich 87:3, sidorna 247-253.

Tiwonge I. Mzumara, Mike R. Perrin, Colleen T. Downs. (2016) **The drinking habits of the Lilian's Lovebird and incidents of poisoning at waterholes.** African Journal of Ecology 54:3, sidorna 289-298.

Tiwonge I Mzumara, Michael R Perrin, Colleen T Downs. (2016) **Comparative performance of four survey methods for assessing Lilian's Lovebird abundance in Liwonde National Park, Malawi.** Ostrich 87:3, sidorna 247-253.

Tripsthi, H.G., Mzumara, T.I., Martin, R.O., Parr, C.L., Phiri, C. and Ryan, C.M. 2019. **Dissimilar effects of human and elephant disturbance on woodland structure and functional bird diversity in the mopane woodlands of Zambia.** Landscape Ecology 34 (2), 357-371.

Mzumara, T.I., Martin, R.O., Tripsthi, H., Phiri, C., and Amar A. 2019. **Distribution of a habitat specialist: Mopane woodland structure determines occurrence of Near Threatened Lilian's Lovebird *Agapornis lilianae*.** Bird Conservation International.

PSITTANYTT

EXPERTER SER FRAM EMOT EN LJUSARE FRAMTID FÖR KAPPAPEGOJOR

World Parrot Trust träffade experter från Sydafrika och runt om världen i Hogsback, Sydafrika 26-17 september för att skapa en plan för att säkra kappapegojornas (*Poicephalus robustus*) framtid. Planen lägger upp för koordinerad aktion för att möta nyligen framkomna och långvariga hot mot dessa ikoniska gröna och guldfärgade fåglar.

Kappapegojorna är en av Afrikas mest hotade papegojor, med förre än 2000 i det vilda. Deras vanskligt låga population är spridd längs med fragment av Sydafrikas dimbältesskogar ("mistbelt forests"), mycket av vilka ligger utanför Sydafrikas nätverk av skyddade områden. Planen bygger på ett mycket stort arbete nyligen utfört av bevarandesamhället för att förstå artens biologi, statusen av vilda populationer, och hoten de möts av. Förra året, efter en taxonomisk omdömning, placerades arten på IUCN Global Red List av hotade arter.

Workshopdeltagare innefattade regeringsdepartement, landägare, skogsföretag, bevarandeorganisationer, fågelguider, virologer, samhällsarbetare, genetiker, utbildare och även biodlare (bin har visat sig vara ett problem för försöken att få kappapegojorna att använda holkar), bland många andra. Denna mångfaldiga expertis lade grunden för en rad diskussioner för att identifiera möjligheter och utveckla lång- och kortsiktiga strategier för att höja skyddet för kappapegojor. Än mer avgörande gav det också möjligheten för intressenter att träffas, dela erfarenheter, och skapa samarbeten för framtiden.

Bland målen för utkastet av planen, som kommer slutföras under de kommande veckorna och göras tillgänglig för allmänheten, fanns en strävan att dubbla kappapegojornas habitat som är under formellt skydd inom de närmaste tio åren. Det diskuterades också strategier för att övervaka framträngande hot, inklusive en asiatisk trädskalbagge som sprider sig genom Sydafrikas skogar och de potentiella riskerna från exotiska parakiter. Workshopen utvecklades av World Parrot Trust i samarbete med Cape Parrot Project, Birdlife South Africa, och Cape Parrot Working Group, som arbetade tillsammans som en samarbetskommitté. Representanter från IUCN SSC Conservation Planning Specialist Group, Kerry Morrison och Harriet Mostert-Davies (Endangered Wildlife Trust), höll i workshopen, och följde IUCNs guidelines för artbevarandeplanering och guidade deltagare genom en objektiv process för att identifiera orosfrågor och prioritetsinsatser för bevarande av arten.

Kate Carstens med kollegor från Cape Parrot Project i Hogsback gjorde ett fenomenalt arbete med att vara värd åt deltagare, koordinera logistik och såg till att workshopen gick otroligt smidigt. Finansiering gavs av WPTs Afrikaprogram, BirdLife South Africa och Wild Bird Trust.

PRESENTIDÉER

PRESENTIDÉER TILL PAPEGOJÄLSKARE

Letar du efter idéer för den kommande gåvosåsongen?

Komma och titta på World Parrot Trusts onlineshop! Från vackra kalendrar, utsökta konststycken, roliga mobilfodral, bekväma kläder, fantastiskt snygga smycken, och kramvänliga mjukdjur, så hittar du garanterat något försvaren papegojälskare på listan.

Bäst av allt, vinsten från försäljningen går till bevarandeinsatser för att skydda papegojor. Det är gåvan som fortsätter ge!

Börja handla: www.parrots.org/shop

MED VÅRA TACK

PAPEGOJSKÅDNINGSTUR HJÄLPER TILL ATT SAMLA IN DONATIONER

Vårt hjärtliga tack till Elaine Henley, vars senaste Shades of Grey Parrot-resa samlade in £1200 (ca 15000 SEK) till World Parrot Trusts arbete i Demokratiska republiken Kongo (DRC).

Dr. Rowan Martin, ansvarig för WPTs Afrikaprogram, sa: "Denna donation kommer vid en viktig tidpunkt för våra insatser för att stödja rehabilitering och utsläpp av grå jako (*Psittacus erithacus*) som tillvaratogs från handel i östra DRC och kommer gå direkt till byggandet av nya voljärer och till att hålla utbildning. Förutom detta direkta stöd, har Shades of Grey-resorna givit grå jakos ett rejält uppsving genom att höja deras profil inom turismsektorn i östra Afrika. Vi är djupt tacksamma till researrangörerna och till alla gästerna på invigningsresorna i år."

Läs mer om Shades of Grey-resorna: shadesofgrey.com

RÄDDA BOLIVIAS ARAKAMPANJ

Matchad dollar för dollar av Natural Encounters Conservation Fund, otroliga \$60,000(USD) (ca 573 000 SEK) kommer gå direkt till viktiga bevarandeinsatser för Bolivias utrotningshotade blåstrupiga, rödpannade, och hyacintaror (*Ara glaucogularis*, *A. rubrogenys* and *Anodorhynchus hyacinthinus*).

Er generositet säkra att vår projektpartner Parrot Conservation Bolivia (CLB) kan fortsätta intensivt och kritiskt arbete såsom att skydda boplatser, återhämta kritiska ekosystem, höja samhällsengagemang och hållbarhetsprogram, och mer. Genom att arbeta nära dessa aror - och människorna som lever vid sidan dem - kan vi säkra deras fortsatta överlevnad i det vilda. Vi är otroligt tacksamma och kan inte tacka er nog!

RÄTTELSENOTIS

I en artikel i PsittaScene våren 2019 som hette "En undersökning av den vilda fågelhandeln i Peru / An Examination of the Wild Bird Trade in Peru" av Rosa Elena Zegarra och Doris Rodriguez, var fotot på sidan 17 av de fångade vitögda parakiterna, som tillskrevs Centro de Rescate Mundo Natural, taget av Walter Silva från ATFFS Lima. Vi ber om ursäkt för misstaget.

PAPEGOJOR I DET FRIA

Hjälmkakadua (hona)
(*Callocephalon fimbriatum*)

I Australien är hjälmkakaduorna kända för sin förkärlek till hagtornsbär, och när växten bär frukt mellan februari och maj varje år kan dessa sällskapliga fåglar ses i timmar frossande på bären.

Foto © Adam Blyth Photography

FÅ TILLGÅNG TILL TIDIGARE UPPLAGOR ONLINE PÅ: PSITTASCENE.ORG

(Engelska, holländska, tyska, italienska, portugisiska, spanska och svenska)